

LUNDS
UNIVERSITET

“The smoking gun that could come in the form of a mushroom cloud”

Massförstörelsevapen som övertalningsverktyg för rättfärdigande av invasionen av Irak 2003

Elin Berggren
Leopold Kall

Abstract

Syftet med uppsatsen är att undersöka hur amerikanska påståenden kring Irakiska massförstörelsevapen användes som övertalningsmedel innan och omedelbart efter invasionen av Irak 2003. Detta görs via en kvalitativ innehållsanalys. Analysen utgår från Jowett och O'Donnells teoretiska ramverk på tio punkter för analys av propaganda. Dessa operationaliseras och appliceras på källmaterialet. Källmaterialet består av tal från tre framstående amerikaner under tiden. President George Bush, vicepresident Dick Cheney samt stadssekreterare Colin Powell. Resultaten visar att vi via den teoretiska modellen kan få viss insikt i hur massförstörelsevapen användes som en specialteknik för rättfärdigandet av invasionen. Slutsatser kring hur massförstörelsevapen passade in i det större narrativet efter 9/11 dras samt applicerbarheten på teorin. Teorin anses passa bättre för mer omfattande studier, samt på ickestatliga aktörer.

Nyckelord: propaganda, Irakkriget, massförstörelsevapen, WMD

Antal ord: [9150]

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
2 Bakgrund	5
2.1 USA-Irakiska relationer	5
2.2 Massförstörelsevapen	6
2.3 Invasionen	6
2.4 Tidigare forskning	7
2.4.1 Chris Galloway	7
2.4.2 Kathleen Jamieson	8
2.4.3 Altheide & Grimes	8
3 Metod och Material	11
3.1 Metod	11
3.1.1 Analysmodellens operationalisering	12
3.1.2 Begreppsdefinitioner: propaganda och mot-propaganda	14
3.2 Material	14
3.3 Avgränsningar	15
4 Analys	17
4.1 USA:s propaganda och övertalningsmedel för att rättfärdiga invasionen av Irak	17
4.1.1 Ideologin och syftet med propagandakampanjen	17
4.1.2 Kontexten i vilken propagandan sker	19
Propagandistens tolkning	19
Historisk kontext	20
4.1.3 Identifiering av propagandisten	21
4.1.4 Strukturen på propagandaorganisationen	22
4.1.5 Målgruppen	23
4.1.6 Mediaanvändningstekniker	26
4.1.7 Specialtekniker för att maximera effekt	27
Hotet av massförstörelsevapen	28
Terrorattentatet 9/11	29
Utmålande av Irak som oberäkneliga	29
Brådska att agera	30
4.1.8 Publiken, effekter och utvärdering	31
Publikens reaktioner	31
Motpropaganda	32
Propagandans effekt	32
5 Diskussion	33
5.1 Analysmodellens användbarhet	33

5.2 Sanningshaltens relevans	34
5.3 Representanter av staten	34
6 Slutsats	36
7 Referenser	1

1 Inledning

Den 19 mars 2003 invaderades Irak av amerikanska styrkor. Den tid som föranledde invasionen präglas av uttalanden från den amerikanska administrationen, där Irak utpekades innehava massförstörelsevapen. Idag, flera år efter krigets slut, är det känt att de påstådda vapnen inte existerade. Utöver de tal och presskonferenser som företrädare för den amerikanska staten höll för deras egna medborgare, ledde även USA en diskussion internationellt. I FN:s säkerhetsråd lyfte USA, och drev frågan, om att utvärdera och pressa Irak på att berätta om och upphöra deras framställning av massförstörelsevapen. Således talade USA intensivt om Irak, både i det egna landet och internationellt, under en längre period innan de invaderade våren 2003.

Den kampanj USA förde mot Irak kan studeras som en propagandakampanj. Propaganda är ett fenomen som förekommer ofta och i olika former historiskt, samt kan vara mer eller mindre erkänt som påverkansoperationer. Propaganda är även ett ord som demokratiska stater skyr från, på grund av dess tydligt negativa laddning. Vi anser att USA:s kampanj mot Irak var en propagandakampanj, och däri uppstår vårt intresse att studera kampanjen mer ingående.

I denna uppsats ämnar vi studera hur USA:s propagandakampanj gick till genom att dissekera och analysera kampanjens alla delar. I synnerhet ligger vårt intresse i uttalanden om det påstådda innehavet av massförstörelsevapen. Genom att analysera kampanjen ämnar vi belysa hur massförstörelsevapnen talades om, i vilka sammanhang det lyftes och hur USA använde det som ett övertalningsmedel. Således ämnar vi i denna uppsats besvara följande frågeställning;

- Hur användes massförstörelsevapen som övertalningsmedel vid invasionen av Irak år 2003?

2 Bakgrund

Bakgrunden till och syftet med denna uppsats är delvis att generera mer kvalitativ kunskap om fallet. Även om Irak-invasionen är en väl utforskad historisk händelse finner vi en lucka i kunskapsfältet, där få bidrag har analyserat kampanjen som just en propagandakampanj. Än färre med fokus på påståenden kring massförstörelsevapen. Vidare finns ett större syfte där vår förhoppning är att uppsatsens fynd kan besvara ett större vetenskapligt intresse, nämligen hur stater använder sig av övertyningsmedel för att rättfärdiga krigshandlingar. Vidare i detta avsnitt presenteras studiens historiska bakgrund, samt tidigare forskning.

2.1 USA-Irakiska relationer

USA och Irak etablerade officiella relationer 1930. Relationerna förblev relativt oförändrade fram till revolutionära oroligheter som bröt ut i slutet av 1950-talet.¹ Dessa relationer har varit mycket komplexa och färgats av bland annat det kalla kriget. För denna uppsats blir relationerna relevanta eftersom USA stötte Irak under Iran-Irakkriget (1980–1988).² Amerikanskt militärt bistånd tillställdes Irak under kriget, detta trots amerikansk vetskap om irakisk vilja och förmåga att använda kemiska stridsmedel. USA drar dock tillbaka sitt stöd och relationen vänds helt efter att Irak invaderade Kuwait år 1990. Det är invasionen av Kuwait som leder till det första Gulfkriget och ‘Operation Desert Storm’, där en USA ledd koalition med mandat från FN:s säkerhetsråd återtar Kuwait från Irak, samt tillfogar den irakiska armén omfattande förluster under en fyra dagar lång markoperation. Saddam Hussein sitter trots detta stora nederlag kvar som president.³

Detta efterföljs av en diplomatiskt spänd situation där USA leder bland annat luftbevakningsoperationer i Irak där mindre sammanstötningar sker löpande. FN genomför även vapeninspektioner för att kontrollera irakisk utveckling av kärnvapen, kemiska och biologiska vapen. Dessa inspektioner möts av motstånd

¹ Richard Chambers, Gerald Henry Blake, Hugh Kennedy, Majid Khadduri, & John Woods. Iraq. *Encyclopedia Britannica*, 2024. <https://www.britannica.com/place/Iraq>.

² Britannica, Iran-Iraq War. *Encyclopedia Britannica*, 2024. <https://www.britannica.com/event/Iran-Iraq-War>.

³ Britannica, *Persian Gulf War*.

från Irak vilket i sin tur ger USA mandat att ifrågasätta huruvida Irak verkligen lagt ner utvecklingen av dessa vapen eller inte.⁴

Efter 9/11 ökar trycket på Irak från amerikanskt håll då Irak anklagas för att ha varit delaktiga i terrorattackerna i USA. I USA har även olika rörelser arbetat för ett regimskifte i Irak sedan Gulfkriget 1991 där de menar att det var ett misstag att Saddam Hussein tilläts behålla makten.⁵ Detta är en mycket förenklad bild av relationen mellan USA och Irak som föranleder invasionen 2003.

2.2 Massförstörelsevapen

Massförstörelsevapen är ett begrepp som benämner vapen av CBRN typ. Detta innebär att verkansdelen använder sig av kemiska, biologiska, radiologiska eller nukleära ämnen. Enkelt sagt strålning, smitta och gift.⁶ Denna typ av vapen har förbjudits flera gånger, där det senaste förbudet antogs av FN år 1997.⁷ Förbudet trädde ikraft i kombination med ett ickespridningsavtal gällande kärnvapen, vilket gör CBRN-vapen olagliga för stater att producera, inneha och använda. Detta är dock med undantag för redan etablerade kärnvapenstater. Då stater går emot dessa bestämmelser och använder sig av dessa vapen, medför det starka reaktioner internationellt. Exempelvis användes de i Syrien 2017, vilket resulterade i starka internationella reaktioner samt en FN utredning.⁸ Således är användning av dessa vapen tabubelagt i internationell kontext. Dessa vapen är även förknippade med starka känslor hos både politiker och civilbefolkning, där rädsla och ovisshet är vanliga teman.

2.3 Invasionen

Den amerikanskledda invasionen av Irak den 19 mars 2003 föranleddes av en lång och i stort offentlig debatt internationellt och nationellt. Saddam Husein blev en central figur då han kvarstod som ledare i Irak efter det första Gulfkriget och konsekvent vägrade foga sig efter USA:s vilja.⁹ I debatten kring en eventuell militär intervention som tog fart ordentligt efter 9/11 attackerna presenterades en

⁴ Ibid.

⁵ Ibid.

⁶ Försvarsmakten, CBRN, 2023,

<https://www.forsvarsmakten.se/sv/organisation/totalforsvarets-skyddscentrum/cbrn/>

⁷ Förenta nationerna, Chemical weapons convention, A/RES/52/38 T, 1997.

⁸ BBC, Syria war: Syrian air force behind 2017 chemical attacks, OPCW finds, 2020,

<https://www.bbc.com/news/world-middle-east-52221323>.

⁹ Britannica, *Persian Gulf War*.

rad anledningar till varför en sådan skulle vara fördelaktig. Ett återkommande tema var dock faran som Saddam Huseins Irak utgjorde mot omvärlden via sitt påstådda innehav av massförstörelsevapen (WMD). Ett påstående som underlättades av Iraks tidigare användande av WMD under Iran-Irakkriget samt internt mot den egna befolkningen. Av de åtta krigsmålen rörde två massförstörelsevapen och två terrorism.¹⁰

2.4 Tidigare forskning

Tidigare forskning kring påverkansoperationer, propaganda och massmedia existerar i forskningsfältet, där flera olika fall presenteras. Vidare finns även en större akademisk diskurs gällande rättfärdigandet samt den process som slutligen ledde till den amerikanska invasionen av Irak 2003. Tre artiklar har valts ut för att dels presentera tidigare användning av teorin som denna uppsats baseras på, dels tidigare slutsatser kring Invasionen 2003.

2.4.1 Chris Galloway

Chris Galloway analyserar den så kallade Islamiska Statens (IS) kommunikation, utifrån Jowett och O'Donnells tio steg för propagandaanalys.¹¹ I artikeln konstaterar Galloway att författarna av analysmodellen hävdar att den inte är optimal för analys av propaganda som är pågående.¹² Galloway hävdar att IS propaganda skiljer sig från västs vedertagna definition. Han menar istället att det är utarbetade strategier för att kommunicera huvudsakligen internt men även globalt.¹³ Framgången i denna kommunikation tillskriver Galloway IS syn på sig själv som en helhetsorganisation där starka övertygelser som i kombination med religiös och historisk koppling lyckas rekrytera fler till organisationen.¹⁴

Galloway operationaliserar här Jowett och O'Donnells teori via uppdelning på de tio punkter som presenteras i den. Dessa punkter presenteras utan redogörelse eller diskussion kring vad de innefattar.¹⁵ Galloways relativt korta artikel på nio sidor ger en bild av hur Jowett och O'Donnells teori kring propaganda kan användas för att analysera en organisations propaganda. I artikeln diskuteras

¹⁰ Tommy Franks, Central Command Briefing, 22 Mar 2003, <https://www.c-span.org/video/?175681-1/central-command-briefing>.

¹¹ Chris Galloway, Media jihad: What PR can learn in Islamic State's public relations masterclass, Public Relations Review, 42, 2016, 582-590, s. 583.

¹² Galloway, Media jihad: What PR can learn in Islamic State's public relations masterclass, s. 583.

¹³ Ibid. s. 582.

¹⁴ Ibid. s. 589.

¹⁵ Ibid. s. 584.

däremot inte teorins operationalisering, vilket lämnar utrymme för utveckling i denna uppsats.

2.4.2 Kathleen Jamieson

Källmaterial i artikeln består i stort av tal förda av amerikanska ledare, hållna under året innan invasionen 2003. Dessa citeras ofta i artikeln. Jamieson belyser via fem punkter hur den amerikanska retoriken var bristfällig.¹⁶ Dessa punkter inkluderar så kallade 'freudianslips', skiftande av bevisbördan till Irak, minimering av George Bushs ansvar för bevisen. Hemlighållande av påstådda bevis samt att bevisen var sammansatta från flera olika håll.¹⁷ Dessa fem punkter presenteras på ett sätt som kan liknas vid en slutsats, samtidigt saknas ett avsnitt för slutsatser och diskussion i artikeln.

Analysen i artikeln utgår inte från en klar analysmodell utan argumentationen varvas med exempel från det empiriska materialet. Denna artikel är ett exempel på analys av liknande empiriskt material som denna avser analysera. Därmed blir Jamiesons artikel ett exempel på en forskningslucka via avsaknaden av systematisk strukturerad analys med hjälp av en teori av liknande empiriskt material.

2.4.3 Altheide & Grimes

I deras artikel "WAR PROGRAMMING: The Propaganda Project and the Iraq War" fastställer författarna omedelbart att det bedrevs en omfattande propagandakampanj innan invasionen av Irak 2003.¹⁸ De hävdar att detta nya fenomen bör benämnas 'War Programming' och poängterar att den amerikanska presskårens medgörlighet gentemot den amerikanska regeringen möjliggjorde framgången för kampanjen.¹⁹ I slutsatsen presenterar de sin sammantagna analys av det amerikanska narrativet:

*"The dominant discourse and thematic emphasis was that Hussein was evil, he was involved in the 9/11 attacks that killed U.S. citizens, that he supported terrorism, and planned to use WMD or give them to terrorists. Thus, there was a clear sense of urgency to intervene"*²⁰

¹⁶Kathleen H. Jamieson. Justifying the War in Iraq: What the Bush Administration's Uses of Evidence Reveal. *Rhetoric & Public Affairs*. Vol 10:2, 2007, ss. 249-273, s. 251.

¹⁷ Ibid.

¹⁸ David L. Altheide & Jennifer N. Grimes. War Programming: The Propaganda Project and the Iraq War. *The Sociological Quarterly*. Vol 46:4, 2005, ss. 617-643, s. 617.

¹⁹ Ibid. s. 617.

²⁰ Ibid S. 636.

De diskuterar fortsatt mediabevakning efter krigsutbrottet och avslutar med slutsatser kring det fenomen de kallar War Programming. De avslutar med en diskussion kring hur fenomenet kan hävas. Dessutom riskerar deras egen artikel att bli del av det teoretiska ramverket för War Programming där en punkt diskuterar just kritik mot den. De avslutar däremot med förhoppning om att de kan vara del av en väg mot en mer nyanserad och kritisk diskussion kring rättfärdigande av krig.²¹

Denna artikel blir intressant främst via de slutsatser som författarna drar i citatet ovan. I vår artikel kommer liknande analys att göras, dock med en annan teori. Jämförelse av resultat bidrar till vår artikels interna relevans samtidigt som möjligheten till extern relevans visas i denna artikel. Att resultat kan bidra till ökad medvetenhet kring rättfärdigande till krig anser vi därmed vara den mest uppenbara externa relevansen även i denna uppsats.

²¹ Ibid. s. 638.

3 Metod och Material

Fortsättningsvis skall uppsatsens metod och material diskuteras. Uppsatsens frågeställning lyder; Hur användes massförstörelsevapen som övertalningsmedel vid invasionen av Irak år 2003? Således skall vi genom en kvalitativ fallstudie undersöka hur massförstörelsevapen användes som övertalningsmedel i samband med Irak-invasionen. Till analys nyttjas en analysmodell som utformats av forskarparet Jowett och O'Donnell.²² som är en modell ämnad för att analysera propaganda. De resultat som analysmodellen genererar kommer att diskuteras och användas för att besvara frågeställningen. Dessutom diskuteras modellens tillämpbarhet i det aktuella fallet.

3.1 Metod

Inledningsvis vilar denna uppsats på en fallstudie, som undersöker hur besluts-fattare i USA använde sig av uttalanden om massförstörelsevapen, för att motivera deras beslut och övertala dess åhörare att de agerat rättfärdigt. Invasionen av Irak år 2003 används således som fallstudie. Fallstudier är en effektiv forskningsstrategi då den möjliggör forskaren att studera händelser på djupet, beskriva ting i detalj, och förstå underliggande orsaker.²³ Valet av fall gjordes på basis av intresse och relevans. Ämneskunskaper om Irakinvasionen ledde till att det initialt övervägdes och den goda tillgången till empiriskt material motiverade därefter att fallet valdes framför andra. Strategin medföljer också fördelar. Det är dels lämpligt för småskalig forskning som denna, eftersom det fokuserar forskningsarbetet, men även att det är flexibelt och ger en naturlig forskningsinramning.²⁴

Samtidigt tenderar metodvalet att kritiserats för dess bristande reliabilitet. Metodkritiken för fallstudier rör sig vanligen kring huruvida fallet kan anses vara representativt, och i nästa led huruvida resultaten kan leda till teoretiskt generaliserbara slutsatser. Alltså, huruvida en kvalitativ analys av ett fall kan

²² Garth S Jowett & Victoria O'Donnell. *Propaganda and Persuasion*. California: Sage Publications. 2015.

²³ Martyn Denscombe. *Forskningshandboken: För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Studentlitteratur: Lund. 2018, 92-94.

²⁴ Denscombe, *Forskningshandboken: För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*, s. 103-104.

berätta om hur verkligheten föreligger.²⁵ Å ena sidan är kritiken förståelig, men å andra sidan vill vi poängtera att slutsatserna av kvalitativa fallstudier inte bör observeras som absoluta eller slutgiltiga.²⁶ Antagandet att fallstudien strävar efter en teoretisk generaliserbarhet kan vara felaktig. Vi argumenterar att kunskap om specifika fall är meningsfulla, även då de inte leder till teoriutveckling. Syftet med fallstudier kan variera. Fallstudier kan eftersträva att exemplifiera genom att nyttja välvalda fall, där fokus kan vara representativitet men även outliers. I vår studie används fallstudie eftersom det är en naturlig inramning på basis av frågeställningen. Denna studie är teorikonsumerande, där en analysmodell operationaliseras som teoretiskt ramverk. Därtill är forskningen deduktiv. Studien antar en deduktiv forskningsansats eftersom analysmodellen nyttjas som teori, vilken används i hypotesprövande syfte. Hypotesen är att USA använde massförstörelsevapen som övertalningsmedel, därefter använder vi oss av modellen för att pröva denna hypotes.

3.1.1 Analysmodellens operationalisering

Den modell som ligger till grund för analysen är en 10-steps analysmodell av Jowett och O'Donnell som publicerades i boken *Propaganda and Persuasion*.²⁷ Modellen är skapad med analys av propaganda i åtanke, där de 10-stegen verkar som identifierbara karaktäristiker. Modellen operationaliseras genom att identifiera samtliga av de tio karaktäristikerna, varifrån slutsatser kan dras.

Jowett och O'Donnell menar på att modellen kan ge svar på hur en propagandist, som arbetar i en organisation, når ut till en publik och, genom användandet av särskilda medel, når en önskad reaktion. Modellen möjliggör även analys av propagandans effekter och inkluderar aspekter av mot-propaganda.²⁸ Modellen begränsas inte till en särskild typ av material, vilket leder till en flexibel operationalisering. Det empiriska materialet för denna studie består av både text- och ljud-källor. Ljudkällor transkriberades för att underlätta bearbetning av de två materialtyperna. Därefter har materialet analyserats genom innehållsanalys. Innehållsanalys syftar till att innehållet i texten kodalas in i kategorier.²⁹ Analysmodellen fungerar härmed som kategorier och det empiriska materialet kan således kodalas utifrån de tio redan identifierade kategorierna. Vidare operationaliserar vi modellen i enighet med vår forskningsansats, där fokus ligger på USA:s uttalanden om Iraks innehavande av massförstörelsevapen som

²⁵ Ibid, s. 100.

²⁶ Ibid, s. 101.

²⁷ Jowett & O'Donnell, *Propaganda and Persuasion*, s. 314.

²⁸ Ibid, s. 314-315.

²⁹ Christopher Lamont. *Research Methods in International Relations*. Sage Publications. 2015, 89-91.

övertygelsemedel. Således kommer somliga avgränsningar att göras, vilket beskrivs vidare i avsnitt 3.3. I följande tabell redovisas analysmodellen;

Tabell 1: ANALYSMODELLEN	
1	Ideologin och syftet med propagandakampanjen
2	Kontexten i vilken propagandan sker
3	Identifiering av propagandisten
4	Strukturen på propagandaorganisationen
5	Målgruppen
6	Mediaanvändningstekniker
7	Specialtekniker för att maximera effekt
8	Publikens reaktioner på teknikerna
9	Mot-propaganda (om befintlig)
10	Effekter och utvärdering

Tabell 1: Analysmodellen

De tio delarna beskrivs utförligt av forskarparet och de betonar vikten av vardera en. Komplexiteten i att identifiera de olika delarna varierar beroende på studie, där somliga av de tio stegen förefaller enklare att finna än andra. Steg 1–5 beskrivs av deras blotta namn, däremot kan steg 6–10 belysas ytterligare. Steg 6 syftar till att identifiera i vilka arenor propaganda sprids och med vilka medel och format.

Element av detta inkluderas även i steg 7, däremot syftar denna på mer specifika ageranden för att maximera effekten hos åhörarna. Exempelvis säger forskarparet att specialtekniker kan vara att använda maktsymboler, anspela på redan föreliggande värderingar/normer, att väcka känslor och att sprida propaganda i person, 'ansikte mot ansikte'.³⁰

Steg 8 syftar till att observera hur publiken reagerade och agerade på propagandan, vilket flyter samman med steg 9 eftersom mot-propaganda är en faktor som kan hämma publikens reaktion på propagandan. Samtidigt är mot-propaganda inte alltid närvarande i samtliga kontexter, och hur utförligt detta steg analyseras varierar.

Slutligen, steg 10, syftar till att undersöka om syftet med propagandan har uppnåtts av propagandisten. Effekten mäts på olika sätt beroende på vad syftet med propagandan var, exempelvis kan en effekt vara ett ökat medlemsantal, eller en förändrad opinion i målgruppen.

³⁰ Jowett & O'Donnell, *Propaganda and Persuasion*, s. 323-329.

3.1.2 Begreppsdefinitioner: propaganda och mot-propaganda

För att förstå analysmodellen krävs viss begreppsdefiniering. Jowett och O'Donnell definierar begreppen propaganda och mot-propaganda i deras bok *Propaganda and Persuasion*. Vi väljer att definiera propaganda och mot-propaganda på samma sätt som forskarparet. Detta väljer vi dels för att definitionerna är välgjorda och, i vårt tycke, täckande definitioner. Däremot är den delade definitionen även en god idé då deras analysmodell är utformad med deras definition i åtanke. Således anser vi att operationaliseringen av modellen kommer gynnas av en delad definition. Därmed redogör vi i detta kortare avsnitt för de två definitionerna. Propaganda definieras enligt följande av Jowett och O'Donnell:

*“Propaganda is the deliberate, systematic attempt to shape perceptions, manipulate cognitions, and direct behavior to achieve a response that furthers the desired intent of the propagandist”*³¹

Propaganda är en kommunikationsform som syftar till att uppnå en särskild effekt eller utgång som är gynnsam för den egna personen eller organisationen. De beskriver att propaganda förekommer i alla kommunikations-format, och att ordet, som är latinskt, betyder "att så" och "att propagera".³²

Mot-propaganda å andra sidan beskrivs vara de aktiviteter som görs för att motsätta sig propaganda. Mot-propaganda kan vara mer eller mindre organiserad, men den definieras av dess syfte; att informera och spräcka hål på påverkanskampanjer. Jowett och O'Donnell beskriver att de kan göras i form av film, teater, graffiti och pamfletter, för att endast nämna några. Således förklarar dem att mot-propaganda oftast publiceras öppet i friare samhällen, där demokrati och yttrandefriheter existerar, men att i mer auktoritära och stängda stater kommer mot-propagandan från gömda källor (*'underground'*).³³

3.2 Material

Uppsatsens empiriska material består av tal och skriftliga dokument, och är således en kvalitativ materialinsamling.³⁴ Totalt består materialet av 7 tal som framförts av amerikanska politiker; 4 av amerikanska presidenten George W. Bush (2001–2009), 2 av vicepresidenten Dick Cheney (2001–2009) och 1 tal av statssekreterare Collin Powell (2001–2005). Talen ägde rum mellan augusti 2002 och oktober 2003 och samtliga anfördes på engelska.

³¹ Ibid, s. 7.

³² Ibid.

³³ Ibid., s. 330-331.

³⁴ Lamont, *Research Methods in International Relations*, s. 78.

En dokumentär källa nyttjas som bakgrunds och kontext-givande empiri, vilket är ett FN-beslut från 2002. Beslut 1441 från FN:s säkerhetsråd ställer krav på Irak att nedrusta och informera om deras massförstörelsevapen inom viss tidsfrist. Dokumentet nyttjas i analysen för identifiering av kontexten.

Materialet är primära källor. Primära datakällor har ett starkare källkritiskt värde än sekundära, eftersom det är originalkällan och inte andrahandsinformation som kan ha fingerats.³⁵ Vidare har alla dokument hämtats från officiella hemsidor eller från offentliga hemsidor, såsom Youtube.se. Varje amerikansk president har ett eget arkiv där vi hämtat flera av George Bush tal, samt Powells tal till FN:s säkerhetsråd. De tal som vi hämtat från Youtube har vi bedömt vara äkta och vi finner inga spår av manipulering av ljud eller bild. Således bedömer vi att materialets äkthet är starkt. Diskussion kring beroende eller tendens anses överflödigt i detta fall, eftersom materialet i denna studie behandlas som propaganda. Propagandan är i sin natur beroende och tenderar att skrivas gynnsamt för propagandisten.

Insamlingen skedde genom sökning på sökord och vidare sållning i det funna materialet. De sökord som i huvudsak gav användbara träffar var; 'speech', 'Iraq-invasion' och 'weapons of mass destruction'. Materialet har valts ut på basis av fallstudiens inramning. Urvalet är smalt, då vi anser att sju tal och ett par dokumentära källor inte utgör en storskalig insamling. Samtidigt bedriver vi en småskalig studie och med det omfånget i åtanke anser vi att materialinsamlingen är tillräcklig. I fråga om representativitet är vi medvetna om att fler tal och fler dokument finns till hands som hade fallit inom undersökningsramarna. Dock förhåller vi oss rationella till våra egna möjligheter och har därför valt att göra somliga avgränsningar, vilket skall diskuteras vidare i nästa avsnitt.

3.3 Avgränsningar

Fallstudiens inramning avgränsar undersökningen till USA och deras propagandaspridning. Vidare avgränsas studien naturligt till närtiden runt och efter Irak-invasionen, vilket bestämts till ett år innan invasion, samt ett år efter. Vid materialinhämtning avgränsades även talen baserat på vem som anförde dem. Därför inkluderades tal hållna av representanter för den amerikanska staten, vilket avgränsades till individer som talar från presidenthuset, den amerikanska Försvarsmakten och statssekreteriatet.

³⁵ Ibid, s. 80.

Slutligen sker en mindre avgränsning i operationaliseringen av analysmodellen. Som tidigare beskrivit faller det inte i vårt intresse att studera publikens reaktioner eller mot-propaganda. Således avgränsades analysarbetet i implementeringen av modellen där stegen 8–10 inte undersöks i samma utsträckning som övriga steg. På liknande sätt anser vi att analysmodellens andra steg, en kontextuell analys, hade kunnat vidgas. Vi avgränsar således det avsnittet och analysdel på grund av en tidsmässig begränsning. Trots att studien hade nyanserats om dessa steg inkluderades krävs en avgränsning. Med hänsyn till forskningstiden och storlek på projektet motiveras avgränsningen ytterligare.

4 Analys

I följande avsnitt analyseras det empiriska materialet och fynden diskuteras. Avsnittet är uppdelat i underrubriker för att tydligt följa analysprocessen. I de åtta underrubrikerna presenteras de analytiska fynden i enighet med analysmodellen.

4.1 USA:s propaganda och övertalningsmedel för att rättfärdiga invasionen av Irak 2003

Fortsättningsvis presenteras analysen av USA:s propaganda och övertalningsmedel för att rättfärdiga invasionen av Irak. Avsnittet organiseras i enighet med de tio delarna av analysmodellen, med undantagen del 8–10 vilka presenteras under en gemensam avdelningsrubrik, 4.1.8. Analysmodellen som nyttjas presenteras utförligt i uppsatsens metodavsnitt, se avsnitt 3.1.1.

4.1.1 Ideologin och syftet med propagandakampanjen

“The time for denying, deceiving, and delaying has come to an end. Saddam Hussein must disarm himself, or, for the sake of peace, we will lead a coalition to disarm him”³⁶

Inledningsvis skall ideologin och syftet med propagandakampanjen identifieras. Kampanjens syfte har klarlagts vid formuleringen av forskningsfrågan; syftet att rättfärdiga invasionen i Irak. Samtidigt finns ett intresse i att undersöka hur detta syfte formuleras i kampanjen, samt vilken ideologisk förankring kampanjen antar.

En trend i de sju talen som analyserats är, oavsett om talet hölls innan eller efter invasionen, uppvisande av en motvillighet att invadera. Den 19 mars 2003, då invasionen inleddes, höll George Bush tal till nationen, där han sade; “[o]ur nation enters this conflict reluctantly -- yet, our purpose is sure”.³⁷ Således framhåller Bush att en invasion är en sista utväg, men en nödvändig sådan. Ett återkommande tema i de tal som varit föremål för analys är fred och att attacken

³⁶ George Bush, Tal i Cincinnati, 2002-10-07.

³⁷ George Bush, Adress to the nation, 19 Mar 2003,

<https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2003/03/20030319-17.html> (Hämtad 240514)

sker i fredsbevarande syfte; *“for the sake of peace”*. Därmed framhålls Irak vara ett hot mot inte bara USA, utan världen.

Porträtteringen av Irak som ett hot mot flera länder i världen indikerar på en närmast utilitaristisk ideologi, där USA menar att de agerar för “allas bästa”. I George Bushs tal till nationen,³⁸ vilket hölls dagar innan invasionen, beskriver han hur ett agerande krävs för att skydda världens länder från massförstörelsevapen-hotet, men även för att skydda Iraks egen befolkning från Saddam Husseins regim. Därmed hamrar Bush in den utilitaristiska spiken ytterligare. Å ena sidan kan detta observeras som propagandakampanjens ideologi, där syftet således framstår vara att spegla USA:s intentioner och visa transparens. Å andra sidan kan det ses som ett uträknat ställningstagande, där det utilitaristiska objektivet maskerar en egentlig, egenintresserad, ideologi.

Ett fynd från den innehållsanalys som gjorts är en trend där talare lyfter terrorattacken som skedde den 11 september 2001, i samband med uttalanden om Irak som ett hot. Dick Cheney diskuterar hotet som massförstörelsevapen utgör under en presskonferens 2003.³⁹ I hans tal påminner han åhörarna om händelserna 9/11 och använder attentatet som exempel för konsekvenserna av att inte agera mot terrorister och hot. Flera av talen benämner den rådande tiden som en *“post-September 11th world”*. Kampanjen om Iraks påstådda innehavande av massförstörelsevapen påbörjades efter 9/11, vilket är en relevant detalj i sammanhanget. *“I will remind them that history has called us into action”* sade George Bush vid en presskonferens 2002.⁴⁰ En analys av detta uttalande är att Bush hänvisar till 9/11 som en historisk händelse som drivit USA till att agera. Identifieringen av en historiskt motiverad ideologi är en av flera möjliga, men likväl en empiriskt understödd hypotes.

Vid diskussion om USA:s syfte kring propagandakampanjen framstår att de strävar efter att rättfärdiga invasionen av Irak. Ytterligare identifieras två ideologier, att frigöra världen från hotet Saddam Hussein utgör, samt att agera mot ett land de anser vara bakomliggande terrorattentatet den 11 september. Både ideologierna är närvarande, där den förstnämnda kan argumenteras vara en täckmantel för att maskera den egentliga intentionen. Samtidigt är båda ideologier nödvändiga att beakta vidare i analysens gång.

³⁸ George Bush, Adress to the nation, 17 Mar 2003, <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/address-the-nation-iraq> (Hämtad 240514)

³⁹ Dick Cheney, Presskonferens, 10 Okt 2003, AP Archive, https://www.youtube.com/watch?v=lvLaiMVV77A&ab_channel=APArchive (Hämtad 240514)

⁴⁰ George Bush, Kentucky, 05 Sep 2002, AP Archive, https://www.youtube.com/watch?v=HbP8HGxrgo8&ab_channel=APArchive (Hämtad 240514)

4.1.2 Kontexten i vilken propagandan sker

Jowett och O'Donnell beskriver under denna analyspunkt hur framgångsrik propaganda anknyter till kontexten i vilken den skall verka.⁴¹ Steget delas i stort upp i två kategorier av analysfrågor. De som beaktar propagandistens tolkning och användning av kontext i propagandan, samt de som analyserar den mer övergripande samtida och historiska kontexten i vilken propagandan verkar.⁴² Även denna analys delas upp på detta sätt.

Propagandistens tolkning

Propagandisten är här de fyra upphovspersoner i de tal vi analyserar. I talen framgår tydligt en bild av ett eftersträvansvärt globalt system där västvärlden med USA i spetsen systematiskt arbetar mot ondskefulla regimer för rättvisa. Detta blir exempelvis tydligt i George Bush tal där han flertalet gånger refererar till att Irak brutit mot FN:s säkerhetsråds-beslut.⁴³ Uttalanden som tolkas stämma överens med den tolkning av världssamfundet som USA försöker använda till sin fördel. I talet refereras det till just säkerhetsrådet upprepade gånger för att rättfärdiga en militär intervention mot Irak då de brutit mot rådets bestämmelser. När kriget sedan börjar utan stöd av FN säkerhetsråd framträder den amerikanska tolkningen av det globala systemet då George Bush trycker på det faktum att 35 länder understödjer operationen och därmed det han kallar det gemensamma försvaret.⁴⁴

Överlag förmedlas ett tydligt narrativ i källmaterialet kring propagandistens tolkning av omvärldsläget. Det centrala problemet är internationell säkerhet och frihet ur ett individuellt perspektiv, den som skall skyddas är den enskilde individen i en stats ram. Det som hotar denna säkerhet är Irak under Saddam Hussein. Mer specifikt hans ovilja att rätta in sig under FN och USA:s vilja vilket är tydligast i frågan kring massförstörelsevapen. För att lösa detta problem föreslås en militär intervention då talarna hävdar att alla andra medel misslyckats. Det som står på spel är stor förödelse till följd av terrorattentat med hjälp av Saddam Husseins massförstörelsevapen. Detta illustreras tydligast av den inledande paragrafen i George Bushs tal till nationen omedelbart efter invasionen;

“American and coalition forces are in the early stages of military operations to disarm Iraq, to free its people and to defend the world from grave danger”⁴⁵

⁴¹ Jowett och O'Donnell. *Propaganda and Persuasion*. 2015, 316.

⁴² Ibid, s. 316.

⁴³ Bush, Adress to the nation, 17 Mar 2003

⁴⁴ Bush, Adress to the nation, 19 Mar 2003

⁴⁵ Bush, Adress to the nation, 19 Mar 2003

Det amerikanska användandet av världssamfundet framgår även tydligt under Colin Powells tal i FN:s säkerhetsråd där det faktum att Irak agerat mot rådet och FN poängteras flertalet gånger.⁴⁶ Det identifierade narrativet gäller även efter invasionen där exempelvis Dick Cheney återupprepar kontexten för invasionen:

“In the post-9/11 era, certain risks are unacceptable we could not accept the grave danger of Saddam Hussein and his terrorist allies turning weapons of mass destruction against us or our friends and allies”⁴⁷

Här framgår även kopplingen till 9/11 där narrativet stärks via hänvisning till det skifte i säkerhetstänkande som skett efter terrorattentaten. Här blir jämförelsen mellan det attentat som skett och det som skulle kunna ske en viktig punkt i narrativet för rättfärdigandet av den militära interventionen. Detta diskuteras vidare under punkt 7.

Historisk kontext

Denna del av analysfrågorna fokuserar på analys av den breda historiska kontexten för propagandan. Vad som föranlett händelser, vilka värderingar och myter som är vedertagna i propagandans kontext.⁴⁸ Analys av detta kräver stor kännedom av den aktuella tiden och kulturen och är i stort utanför omfattningen i denna uppsats.

En kortfattad och förenklad summering kring den amerikanska allmänhetens inställning kan härledas från det faktum att 9/11 skett knappt två år innan invasionen samt att den amerikanska ställningen som global hegemonstat fastställts sedan sovjetunionens fall drygt tio år tidigare. Den mycket förenklade presentationen av den allmänna inställningen hos den amerikanska befolkningen blir därmed en efter 9/11 upprörd befolkning med tro på den egna överlägsenheten globalt. Att basera analysen av den historiska kontexten på enbart vårt källmaterial är dessutom inte möjligt enligt den beskrivning som finns i teorin då alla tal presenterar sin tolkning av kontexten snarare än den faktiska. Exempelvis undersökningar kring den amerikanska populationens inställning till en militär intervention kan användas för att dra dessa slutsatser där en undersökning visar på 72% stöd för en intervention.⁴⁹

⁴⁶ Colin Powell, IRAQ FAILING TO DISARM, Adress to United Nations Security Council, 05 Feb 2003, <https://georgewbushwhitehouse.archives.gov/news/releases/2003/02/20030205-1.html> (Hämtad 240514)

⁴⁷ Dick Cheney, Presskonferans, 10 Okt 2003, AP Archive, https://www.youtube.com/watch?v=lvLaiMvV77A&ab_channel=APArchive (Hämtad 240514)

⁴⁸ Jowett och O'Donnell, *Propaganda and Persuasion*, s. 316.

⁴⁹ Frank Newport, *Seventy-Two Percent of Americans Support War Against Iraq*, Gallup, 2003, <https://news.gallup.com/poll/8038/seventytwo-percent-americans-support-war-against-iraq.aspx> (Hämtad 240524)

4.1.3 Identifiering av propagandisten

Vid analyssteget att identifiera propagandisten krävs inledningsvis en diskussion kring olika nivåer av propagandister. Särskilt eftersom flera propagandister närvarar samtidigt, och kan variera beroende på vad som åsyftas. Jowett och O'Donnell beskriver att källan till propaganda ofta är en institution eller organisation och att propagandisten är ledaren eller en aktör för organisationen. Forskarparet beskriver att identifiering stundvis kan vara svår, men att individer som uttalar sig ofta, och med auktoritet, i spridningen av propaganda är möjliga propagandister.⁵⁰ Därmed framstår det som att analysmodellen strävar efter identifiering av individer, samt att en propagandist är en individ, inte en större organisation.

Samtidigt är detta en aspekt av analysmodellen vi anser bör diskuteras. I vår fallstudieanalys är propagandan som analyseras knutet till staten, USA, och de individer som styr landet. Samtidigt som flera propagandister kan urskiljas i materialet delar de aktörskap i den amerikanska administrationen. Därmed kan argumenteras att propagandisten i själva verket är den amerikanska administrationen, och att talarna är representanter för propagandisten.

Å ena sidan inkluderar Jowett och O'Donnell organisationer som propagandaskapande i analysmodellens nästkommande steg. Men å andra sidan särskiljer modellen på propagandisten och organisationen, varpå de framstår vara skilda från varandra. Det vi framhäver är att den amerikanska administrationen kan vara propagandisten, och att de som talar är medel för framförande av propagandan. Således anser vi att propagandisten definieras i för snäva termer, och att analysmodellen inte utrymmer all propaganda. Samtidigt anser vi inte detta påverka analysmodellens användbarhet, eftersom kritiken grundar sig i en filosofisk fråga i huruvida statsmän är företrädande staten eller utgör staten. För att hålla analysavsnittet precist kommer vi återkomma till denna diskussion i avsnitt 5 (se sida 28).

Således kommer analysen göras i enighet med modellens beskrivning. Vi identifierar tre propagandister i källmaterialet; George Bush, Dick Cheney och Collin Powell. Den amerikanska presidenten, vice-presidenten och statssekreteraren är representanter för den amerikanska administrationen, således aktörer för organisationen. Därmed identifieras den amerikanska administrationen som propaganda-institutionen. I fråga om propagandisternas roller är Bush ledaren för institutionen i och med hans presidentskap, medan Cheney och Powell definieras som mindre inflytelserika aktörer. Samtidigt krävs en analys av USA:s politiska system för att definiera huruvida president Bush eller administrationen som institution skall ses som propagandist. Beroende på hur det politiska systemet

⁵⁰ Jowett och O'Donnell. *Propaganda and Persuasion*, s. 316-317.

är ordnat kan propagandaupphovet placeras hos antingen en individ eller en grupp individer. I nästkommande avsnitt, 4.1.4, analyseras strukturen på propagandaorganisationen.

4.1.4 Strukturen på propagandaorganisationen

Vidare analyseras strukturen på propagandaorganisationen där Jowett och O'Donnell beskriver hur organisationer kan vara svårpenetrerade samt komplexiteten hos dessa grupperingar.⁵¹ Denna beskrivning av strukturen anser vi passa dåligt med det valda fallet, den amerikanska staten. Onekligen kan beskrivning av George Bushs innersta krets analyseras. Då via teorins beskrivning av de riter och symboler är vedertagna och vilket beteende som sanktioneras internt. Utifrån det valda källmaterialet kommer dock den amerikanska staten som organisation ligga till grund för denna analys istället för de interpersonella relationer som existerar på den högsta politiska nivån.

Den amerikanska staten verkar via juridiskt reglerade ledning och lydheidsförhållanden där olika delar av makten är reglerad formellt. USA är en förbundsrepublik där makten är delad i tre. Den verkställande, lagstiftande och dömande. President, kongress samt högsta domstol.⁵² De personer som står för källmaterialet i studien verkar i toppen i den verkställande delen. President George Bush är chef för denna del av den amerikanska staten med Dick Cheney som vicepresident och Collin Powell som statssekreterare. Via denna formella struktur identifieras naturligt president Bush som ledare för organisationen. Tillhörande det republikanska partiet ledde han utvecklingen mot den så kallade Bush doktrinen som efter 9/11 förespråkar proaktivt unilateralt bruk av internationell makt i syfte att stoppa organisationer som kan utgöra hot mot staten innan de kan utföra attentat.⁵³ Här identifieras dock överlappande analysfrågor i teorin där ideologi och myter nämns. Dessa punkter diskuteras på i andra delar av tiostegsmodellen, mest nämnvärt under punkt ett och två.

Teorin fokuserar även på vilket media som används och vem som kontrollerar det under punkt fyra.⁵⁴ Även dessa frågor anses överlappa med senare analyspunkter, främst punkt sex. I teorin framgår även fokus på propaganda från grupper som söker medlemmar som kan rätta sig efter organisationen. Även här anses teorins definition av propagandaorganisation vara på icke statliga aktörer. Dock anser vi att det skulle kunna gå att tolka och analysera även stora politiska

⁵¹ Ibid, s. 318.

⁵² Ylva Lindahl, Landguiden, USA – Politiskt system, 2003,
<https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/nordamerika/usa/politiskt-system/> (Hämtad 240524)

⁵³ Lafeber, Walter, The Bush Doctrine, Diplomatic History Vol. 26, No. 4, 2002, Oxford University press, pp. 543-558, s. 543-44

⁵⁴ Jowett och O'Donnell. *Propaganda and Persuasion*, s. 318.

organisationer efter dessa teoretiska påståenden, dock med konsekvensen att organisationen skulle framstå som mycket offensiv till följd av de frågor som ställs som utmålar organisationen som kultliknande. Däremot är det onekligen så att även dessa stora organisationer som exempelvis det republikanska partiet eller USA som stat har sina säregna riter, symboler och kultur. Beteenden vars efterlevnad påverkar individers och grupper acceptans i samhället. Om president George Bush exempelvis bar något annat än mörk kostym under sina tal hade dessa onekligen inte haft samma effekt.

4.1.5 Målgruppen

Fortsättningsvis kan flera målgrupper identifieras i propagandan, vilket skall diskuteras i följande avsnitt. I huvudsak är alla tal, förutom Collin Powells tal i FN:s säkerhetsråd, riktade till den amerikanska befolkningen. Powells tal riktar sig främst till medlemmarna i FN:s säkerhetsråd, vilket han tillkännager i början av talet då han tackar och tilltalar dem som hans 'kollegor'.⁵⁵ Detta får talet att särskilja sig från de övriga i fallstudiematerialet, eftersom det är det enda talet där talaren framställer sig själv och publiken att tillhöra samma grupp. I de övriga sex talen är målgruppen amerikanska medborgare i första rum, inte andra beslutsfattare. Två av talen, båda av George Bush, är tal till nationen. Målgruppen blir därmed tydligt den amerikanska befolkningen. Därefter är fyra tal hållna under presskonferenser. Dessa har en mindre publik på plats, bestående av journalister och allmänhet, dock sändes dem på rikstäckande tv. Samtidigt påvisar analysen en komplexare målgrupp, vilket skall diskuteras.

Vidare visar analysen på att sex av de sju talen har förstnämnt den amerikanska befolkningen som riktad målgrupp, och ett av talen (som ovan nämnt, Collin Powells tal i FN:s säkerhetsråd) vara riktat till internationella beslutsfattare. Således kan målgruppen sammanfattningsvis identifieras vara den amerikanska befolkningen och beslutsfattare. Däremot, på grund av globalisering och nyhetsrapportering, är samtliga tal öppna för en större internationell publik. Exempelvis sade George Bush i hans tal till nationen den 17 mars 2003:

“Many Iraqis can hear me tonight in a translated radio broadcast, and I have a message for them”⁵⁶

Genom uttalandet berättar presidenten att han är medveten om att hans tal hörs bortanför den egna nationen, samt använder han detta faktum för att tala direkt till det irakiska folket. Varje tal som granskats innehåller inte sådana här direkta

⁵⁵ Powell, *Address to United Nations Security Council*, 05 Feb 2003

⁵⁶ Bush, *Address to the nation*, 17 Mar 2003

uttalanden riktade till individer utanför målgruppen, dock indikerar dess stundvisa förekomst på en vetskap i det amerikanska parlamentet och en medvetenhet i talens utformningar.

Målgruppsanalysen kan vid första anblick tros vara den simplaste analysen av propagandamodellen, samtidigt förefaller den tämligen komplex då forskaren undersöker den närmare. På grund av propagandans internationella spridning finns möjligheten att propagandisten har flera målgrupper med sin propaganda; att denne försöker "slå flera flugor i en smäll". Detta försvårar propagandainnehållet för propagandisten, eftersom olika innehåll tilltalar olika grupper. Som ovan exemplifierat adresserar George Bush främst den amerikanska befolkningen, men även folket i Irak, Saddam Hussein och hans söner, den irakiska militären, och journalister, bland annat. Samtidigt framgår syftet för propagandaspridningen var densamma oavsett vilken målgruppen är, att rättfärdiga invasionen i Irak. Således ligger komplexiteten i målgruppsanalysen att finna de skillnader som olika målgrupper innebär. Då president George Bush talade till den amerikanska befolkningen i Cincinnati 2002 rättfärdigar han invasionen genom att tala om hotet som kemiska vapen utgör för Amerika.⁵⁷ Då Collin Powell talar till beslutsfattarna i FN:s säkerhetsråd betonar han brådskan i att agera, samt att Irak undanhåller information från organet.⁵⁸ Avslutningsvis gör president Bush ett försök att rättfärdiga invasionen även till de boende i Irak då han sade:

*"We will tear down the apparatus of terror and we will help you to build a new Iraq that is prosperous and free"*⁵⁹

Således leder målgruppsanalysen till fynden att flera målgrupper är aktuella för propagandisten, och att de försöker övertyga dem genom anpassat innehåll beroende på vilken målgrupp de adresserar vid det givna tillfället. Detta har exemplifierats i analysen genom propagandisternas olika infallsvinklar beroende på vart, när och till vilka de talade.

4.1.6 Mediaanvändningstekniker

Teorin etablerar tidigt under denna punkt att analysen av mediaanvändningstekniker inte enbart är begränsat till identifiering av själva mediet.⁶⁰ Mediet är i källmaterialet uppenbart, offentliga tal i direktsänd amerikansk television alternativt tal i FN:s säkerhetsråd. I talen är upphovsperson, bakomliggande organisation samt grupptillhörighet uppenbar. En djupare analys

⁵⁷ Bush, Tal i Cincinnati, 07 Okt 2002

⁵⁸ Powell, Adress to United Nations Security Council, 05 Feb 2003.

⁵⁹ Bush, Adress to the nation, 17 Mar 2003.

⁶⁰ Jowett och O'Donnell. *Propaganda and Persuasion*, s. 321.

av tekniker som används kan dock göras via analys av själva framförandet av talen och inte bara det transkriberade innehållet. Inledningsvis analyseras president George Bushs tal.

Talen omedelbart innan, samt efter påbörjan av invasionen, är så kallade tal till nationen där presidenten talar från det vita huset i Washington.⁶¹ Dessa tal är de mest formella en president kan ha gentemot den egna befolkningen i jämförelse med de kampanjtal som bedrivs i exempelvis Kentucky.⁶² Formaliteten i talet där George Bush uppmanar Saddam Hussein att lämna Irak blir en del i det maktspel där vi bedömer att syftet med mediaanvändningen är att poängtera makt och beslutsamhet. Det faktum att Saddam Hussein endast nämns i tredjeperson understryker även USA:s ställningstagande i att han inte är en legitim förhandlingspart, meddelandet går via ett tal som är tillägnat den amerikanska befolkningen.⁶³

Jowett och O'Donnell understryker även att analys av hur olika medier flödar från varandra bör göras.⁶⁴ Det är här uppenbart att Saddam Hussein, till vem det ultimatum som ställs är riktat, kommer att delges materialet via ombud. Att den amerikanska regeringen kan förvänta sig omfattande medial rapportering kring dessa två tal till nationen anser vi vara uppenbart. Dessa tal fick världsomspännande uppmärksamhet på detta sätt.

Andra nämnvärda mediaanvändningstekniker återfinns i Colin Powells tal i FN:s säkerhetsråd.⁶⁵ Här används dels en lång bildpresentation med olika illustrationer på bland annat påstådda mobila laboratorier. Denna grafiska förklaring anses vara anpassad till den internationella kontexten i FN men också som komplement för att understryka den materiella sanningen i det som påstås. Dessutom härstammar en av de kändaste bilderna från upptrappningen till Irakkriget 2003 från denna presentation. Den bild då Colin Powell visar upp en vial med vitt pulver som skall imitera mjältbrand. Denna visuella representation av en typ av de massförstörelsevapen som han hävdar att Irak innehar förstärker känslan av fara där exempel på hur små mängder som krävs för att skapa stor effekt blir uppenbar i talet. Colin Powell visar även under talet vilken mängd av detta pulver som användes för att stänga ner den amerikanska senaten två år tidigare.⁶⁶

Avslutningsvis kan källmaterialet sägas använda i stort traditionella mediatekniker via tal på kampanjmöten i olika ständer i USA. Det som i vår analys av källmaterialet sticker ut är de två tal till nationen som George Bush

⁶¹ Bush, Adress to the nation, 19 Mar 2003; Bush, Adress to the nation, 17 Mar 2003.

⁶² George Bush, Kentucky, 05 Sep 2002, AP Archive, https://www.youtube.com/watch?v=HbP8HGxrgo8&ab_channel=APArchive (Hämtad 240514)

⁶³ Bush, Adress to the nation, 17 Mar 2003.

⁶⁴ Jowett och O'Donnell. *Propaganda and Persuasion*. s. 322.

⁶⁵ Powell, Adress to United Nations Security Council, 05 Feb 2003.

⁶⁶ Powell, Adress to United Nations Security Council, 05 Feb 2003.

håller samt Colin Powells tal i säkerhetsrådet. Här märker vi en tydlig höjning i ambitionsnivån från de andra talen som ter sig mer naturliga. Att stor tid lagts vid planering samt genomförandet av dessa tre framföranden är tydligt. Vi anser även att dessa tal fungerar bra som grund för en större retorisk analys utöver det som görs i denna uppsats.

Bild 1: Colin Powell i säkerhetsrådet 05 Feb 2003

Bild 2: George Bushs tal till nationen 17 Mar 2003

4.1.7 Specialtekniker för att maximera effekt

I nästkommande analyssteg identifieras det Jowett och O'Donnell benämner som 'specialtekniker'. Författarparet beskriver hur specialteknikerna kan variera och att det oftast är lättast att upptäcka nya sådana då propagandakampanjen är över. Specialtekniker är exempelvis att skapa resonans genom att anspela på redan föreliggande värderingar/normer, att skapa uppdelningar, att använda sig av maktsymboler och att utnyttja språket. Specialtekniker är även sådana som väcker känslor, där åhörarnas emotioner används för att gynna propagandans syfte.⁶⁷ I analysarbetet har fyra specialtekniker identifierats; "hotet av massförstörelsevapen", "terrorattentatet 9/11", "brådska att agera", och "utmålande av Irak som oberäknliga".

Hotet av massförstörelsevapen

*"Terrorist enemies of our country hope to strike us with the most lethal weapons known to man"*⁶⁸

Inledningsvis är ett analytiskt fynd att hotet av massförstörelsevapen används som en specialteknik för att spela på åhörarens känslor. Genomgående i propagandakampanjen anklagas Irak för att innehava och gömma massförstörelsevapen på det irakiska territoriet. Sanningshalten i anklagelsen är

⁶⁷ Jowett och O'Donnell. *Propaganda and Persuasion*. s. 323-329.

⁶⁸ Dick Cheney, Presskonferans, 10 Okt 2003, AP Archive, https://www.youtube.com/watch?v=lvLaiMVV77A&ab_channel=APArchive (Hämtad 240514)

inte i fokus för vår studie. Istället analyseras hur vapnen talas om, samt vilken effekt som eftersträvas.

Massförstörelsevapnen målas upp som ett hot; ett hot mot USA, dess vänner och allierade. Cheney sade i ett tal hållet efter invasionen att vapnen var anledningen till invasionen;

*“[W]e could not accept the grave danger of Saddam Hussein and his terrorist allies turning weapons of mass destruction against us or our friends and allies”*⁶⁹

Därutöver har samtliga av propagandisterna betonat att massförstörelsevapen är ett allvarligt hot. Exempelvis sade president Bush i ett tal i Kentucky; “I take the fact that he develops weapons of mass destruction very seriously”.⁷⁰ Således kan det argumenteras att de, genom deras ordval, använder massförstörelsevapnet som ett emotionellt övertygningsmedel.

Emotionella övertygningsmedel är en specialeffekt propagandister använder sig av då de spelar på åhörarnas känslor för att befästa sin propaganda.⁷¹ Vid analys av källmaterialet fann vi att massförstörelsevapen lyftes i samband med, eller i närtid till ord och fenomen som kan kopplas till hot, död och terrorism. Ord som ofta sades i samma mening som massförstörelsevapen var ‘danger’ och ‘threat’. I ett tal av Bush ersatte han WMD termen genom att istället säga; “weapons of mass murder”. Ordvalen är meningsfulla, eftersom de kan skapa rädsla endast genom dess yttrande.⁷²

Terrorattentatet 9/11

*“In the post-9/11 era, certain risks are unacceptable”*⁷³

Ett resultat som analysen visat är att propagandisterna ofta lyfter terrorattentatet i USA den 11:e september 2001, och att de använder historien för att framföra sin propaganda. Även detta identifieras vara en specialteknik, både en emotionell manipulation och en användning av redan existerande gruppnormer. Terrorakten skakade USA, och den propagandakampanj som föranledde invasionen av Irak inleddes inte långt efter attacken. På grund av det var attentaten fortfarande en aktuell upplevelse som propagandisterna kunde använda för att befästa deras propaganda.

⁶⁹ Cheney, Presskonferans, 10 Okt 2003.

⁷⁰ Bush, Kentucky, 5 Sep 2002.

⁷¹ Jowett och O'Donnell. *Propaganda and Persuasion*, s. 325-326.

⁷² Ibid, s. 328.

⁷³ Cheney, Presskonferans, 10 Okt 2003.

“Some citizens wonder, after 11 years of living with this problem, why do we need to confront it now? And there's a reason. We've experienced the horror of September the 11th. We have seen that those who hate America are willing to crash airplanes into buildings full of innocent people. Our enemies would be no less willing, in fact, they would be eager, to use biological or chemical, or a nuclear weapon”⁷⁴

Detta citat från president Bush är ett exempel på hur propagandisterna använde händelsen 9/11 för att rättfärdiga invasionen i Irak. Dess framhållning skapar en bild av bundna val; invadera och skydda USA, eller inte invadera och bli attackerade igen som vid den 11:e september. Att använda historia på detta sätt är ett exempel på historisk revisionism, vilket är ett begrepp som innebär att en återanvänder eller återger historia för eget syfte.⁷⁵

Utmålande av Irak som oberäkneliga

“America faces an enemy who has no regard for conventions of war or rules of morality”⁷⁶

Vidare identifierades ytterligare en specialteknik; utmålet av Iraks regim som opålitliga, oberäkneliga och mordiska. Denna specialteknik lyfts inte av analysmodellens kreatörer. Däremot belyser äldre propagandateori vart propagandametodens syfte. Harold D. Lasswells forskning av propaganda under första världskriget ledde honom till slutsatsen att en propagandateknik är att framställa fienden som omoralisk. Detta späder på hatet för fienden, kan skapa allianser med likasinnade, samt stärker den egna gruppen.⁷⁷ Detta fynd återfinns specifikt då propagandisterna talar om Saddam Hussein;

“Iraq's weapons of mass destruction are controlled by a murderous tyrant who has already used chemical weapons to kill thousands of people”⁷⁸

Återigen kan argumenteras att propagandisten ämnar använda sig av emotioner för att skrämja och befästa propaganda. Samtidigt kan det även ses som ett försök att tydligare skapa ett vi och dem; USA och Irak, de goda och de onda. Detta är en specialteknik Jowett och O'Donnell lyfter som exempel. De menar att gruppnormer kan användas för att få propaganda mer attraktiv då individer inte vill lämnas utanför gruppen, den grupp de upplever de själva tillhör. I denna instans blir den amerikanska befolkningen en grupp, och att ställa sig mot

⁷⁴ Bush, Tal i Cincinnati, 07 Okt 2002.

⁷⁵ Barbara Krasner (red.). *Historical Revisionism*. 2020.

⁷⁶ Bush, Adress to the nation, 19 Mar 2003.

⁷⁷ Harold D. Lasswell. 1927. *Propaganda techniques in the world War*.

⁷⁸ Bush, Tal i Cincinnati, 07 Okt 2002.

propagandan och den amerikanska regimen avsäger du dig din plats i gruppen. vilket blir allt mer komplicerat då alternativet framstår vara att du då är en del av fiendegruppen, Irak.

Brådska att agera

“Before the day of horror can come, before it is too late to act, this danger will be removed”⁷⁹

Avslutningsvis är den sista identifierade specialtekniken en användning av tid. I analysen upptäcktes en trend, där propagandisterna talar om att det är en tidsfråga till att Irak attackerar USA. De säger att en sådan attack kommer komma utan förvarning och att de därför måste agera, i ett självförsvarande syfte, innan Irak har möjligheten att göra det.

“[S]o that we do not have to meet it later with armies of fire fighters and police and doctors on the streets of our cities”⁸⁰

Denna teknik identifierar vi påverkar åhörarna på ett logiskt plan. Uppfattningen av att en måste agera fort och att tiden är knapp kan leda till ett bristande omdöme där rationalitet försämras. USA uppfattas befinna sig i en nödvärnssituation, och genom denna specialteknik rättfärdigar propagandisterna återigen invasionen. Därutöver spelar de återigen på dess åhörarens emotioner genom att framställa hotet som nära, närmre än vad en tror. Återigen identifierar vi en koppling till risk och hot. Ett exempel är då Dick Cheney talade från Vita Huset år 2002, då vicepresidenten talar om hur återhållsamhet är en större risk än att agera mot Irak:

“The risks of inaction are far greater than the risk of action”⁸¹

Vi identifierar att Cheneys ambition är att förmedla och skapa en illusion av tidsbrist hos åhörarna. Således visar analysen att tidsbrist och brådska var en specialteknik USA nyttjade i deras propagandakampanj.

4.1.8 Publiken, effekter och utvärdering

Avslutningsvis skall publikens reaktioner, mot-propaganda och propagandans effekt analyseras. Således sammanfattas modellens sista tre delar under denna rubrik enligt tidigare diskussion under punkt 3.3 avgränsningar.

⁷⁹ Bush, Adress to the nation, 17 Mar 2003.

⁸⁰ Bush, Adress to the nation, 19 Mar 2003.

⁸¹ Cheney, Dick, Presskonferans, 29 Aug 2002.

Publikens reaktioner

Definitionen av publikens reaktion på propagandan definieras av Jowett och O'Donnell som analys av deras konkreta agerande.⁸² Enligt tidigare definition av målgruppen kan denna punkt diskuteras från många utgångspunkter. Som tidigare konstaterats var majoriteten av den amerikanska befolkningen för ett krig innan själva invasionen. FN:s säkerhetsråd som var den huvudsakliga målgruppen för Colin Powells tal fick andra reaktioner.⁸³ Detta blir uppenbart då säkerhetsrådet aldrig godkände invasionen och att endast Storbritannien bidrog med signifikanta truppmassor under invasionen. Nämnvärt är även det faktum att bland de största protestaktionerna i världshistorien bedrevs mot en invasion tiden innan den aktualiserades.

Motpropaganda

Under denna punkt beskriver Jowett och O'Donnell att även motpropaganda kan analyseras enligt de tio punkter de presenterar.⁸⁴ Dels till följd av detta, samt komplexiteten att efterforska källmaterial från exempelvis Irakiska försök till motpropaganda utgår denna analyspunkt i denna uppsats.

Propagandans effekt

USA invaderar Irak den 19 mars 2003 i strid mot FN:s regler kring sanktionerat militärt våld. Detta anser vi vara det slutgiltiga målet med de budskap som förs fram i källmaterialet, något som alltså uppnås. Jowett och O'Donnells beskrivning av denna analyspunkt anser vi syfta på dold propaganda som därmed blir mer svårutvärderad.⁸⁵ Det kan återupprepas att en majoritet av den amerikanska befolkningen var för en invasion innan och en bit in i kriget, ett stöd som minskade allteftersom kriget fortsatte. Om detta berodde på avsaknad av irakiska massförstörelsevapen är en annan forskningsfråga som inte behandlas i denna uppsats.

⁸² Jowett och O'Donnell. *Propaganda and Persuasion*, s. 330.

⁸³ Powell, Adress to United Nations Security Council, 05 Feb 2003.

⁸⁴ Jowett och O'Donnell. *Propaganda and Persuasion*, s. 331.

⁸⁵ *Ibid*, s. 331.

5 Diskussion

Sammanfattningsvis har användningen av analysmodellen mot det empiriska materialet lett till flera intressanta fynd. I huvudsak fann vi ett svar på den forskningsfråga studien vilar på, där massförstörelsevapen användes som en specialteknik i propagandakampanjen. Därutöver har propagandakampanjen som varit föremål för analys belysts från flera infallsvinklar där fynden kan berätta om flera aspekter, såsom ideologi, målgrupper, propagandaorganisationen och effekter bland annat. Analysmodellen genererade insiktsfulla fynd, samtidigt är det passande att innan uppsatsens slut reflektera över modellens användbarhet och implementering i forskningen.

5.1 Analysmodellens användbarhet

De reflektioner vi gjorde kring användningen av analysmodellen är övergripande positiva. Den iögonfallande bristen med modellen är dess implementerbarhet på småskaliga forskningsprojekt. Modellen efterfrågar att propaganda analyseras i en helhet med ett stort datamaterial där, i de bästa världar, all propaganda analyseras. I en studie av denna skala är en så pass omfattande analys ouppnåelig, särskilt med tanke på tidsbristen och studiens omfattning. Således anser vi att analysmodellen inte är anpassad för mindre studier utan att den anpassas och/eller avgränsas, vilket vi valde att göra.

Samtidigt, på grund av de tio delarna i analysen upplevs analysarbetet ha en tydlig uppdelning där propagandan kan dissekeras och brytas ned i observerbara delar. Detta anser vi vara modellens framstående styrka; dess möjlighet att bryta ned ett fenomen, som propaganda, för att göra innehållet mer greppbart.

Vidare anser vi att modellen är dåligt anpassad för analys av den typ av propagandist som analyseras i denna studie. Att upphovsmakaren är uppenbar medför att flertalet av de analysfrågor som ställs under de olika frågorna blir irrelevanta. Istället verkar modellen vara fokuserad på mindre erkända organisationers propaganda där organisationens struktur och verkanssätt är mindre kända. Däremot anser vi att användningen av analysmodellen på ett fall som inte liknar de som återfanns i tidigare forskning bidrar till den allmänna diskursen kring propaganda. Detta då det inte är vedertaget att USA:s påståenden kring Irakiska massförstörelsevapen var just en propagandaoperation.

5.2 Sanningshaltens relevans

Propaganda innebär presentation av information på ett sätt som är fördelaktigt för propagandisten.⁸⁶ Informationens sanningshalt kan variera från rena lögner till strategiskt presenterade delar av den totala sanningen. Det faktum att det inte återfanns några massförstörelsevapen i Irak leder till frågan kring sanningshalten i de påståenden kring dem som analyserats i källmaterialet. Denna fråga är definitivt relevant i helhetsbilden som är planering, rättfärdigande samt genomförande av Irakinvasionen 2003. Dessutom blir frågan kring huruvida de amerikanska ledarna som analyserats i denna uppsats visste att det inte skulle gå att återfinna massförstörelsevapen i Irak intressant.

Vi anser dock att sanningshalten i källmaterialet inte påverkar helheten i vår analys. Sanningen och åsikter kring den är definitivt relevant för bedömanden av exempelvis målgruppen och dess reaktion. Men här är det uppfattningen kring sanningen som är central, inte sanningen i sig. Vi anser att detta är centralt i propagandastudier där det i grunden är just uppfattningar som leder till handlingar hos målgruppen som är det slutgiltiga resultatet av en propagandaoperation. Därmed drar vi slutsatsen att sanningshalten i de påståenden kring Irakiska massförstörelsevapen som analyserats är bortom omfattningen i denna uppsats.

5.3 Representanter av staten

Avslutningsvis vill vi återvända till en tidigare diskussionspunkt, vilken vi lyfte i resultatavsnitt 4.1.3. Vid identifieringen av propagandisten påverkades vår analys av en statsfilosofisk fråga, nämligen huruvida statsmän är representanter för staten eller om de utgör staten. Denna fråga fokuseras på George Bushs roll i analysen, men likväl hur statsmännen Dick Cheney och Collin Powell skall förstås.

Inledningsvis är det presidenten som tillsätter alla federala tjänster.⁸⁷ Således har både statssekreterare Powell och vicepresident Cheney blivit tillsatta deras positioner av president Bush. Detta tillför diskussionen, i synnerhet då deras medverkan i den amerikanska politiken är bundet till den sittande presidenten. Därför anser vi att Cheneys och Powells roll endast kan förstås genom att gräva djupare i frågan om presidentskapet och staten, på grund av denna bundenhet.

⁸⁶ Ibid, s. 31.

⁸⁷ Lindahl, Ylva, Landguiden, USA – Politiskt system, 2003, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/nordamerika/usa/politiskt-system/> (Hämtad 240524)

Fortsättningsvis styrs presidentskapet av val-systemet och demokratin.⁸⁸ Att vara sittande president är en tillfällig roll; en position som tilldelas en förtroendevald för en viss tid. När presidentskapet avslutas tillträder en ny person, en ny president. Med detta i åtanke bör presidenten inte observeras som staten i sig, utan en representant för staten. Samtidigt är "staten" en abstrakt benämning som bör definieras. Denna diskussion avser inte det amerikanska territorium, utan statens bestämmande och vilja. I denna aspekt bör presidenten ses som utgörande staten, eftersom hen blivit tilldelad överbefälhavande och högsta chef för den federala förvaltningen.

Avslutningsvis kvarstår frågan om staten har en vilja utan dess president? Det vill säga om det finns en bestående amerikansk väg som efterlevs oavsett vilken styrande makt som sitter. Istället kan frågan alltså lyda huruvida presidenten styrs av en övergripande "amerikansk ideologi" eller om presidenten ändrar statens ideologi under dennes ämbete. Styrs presidenten av staten, eller styr presidenten staten?

Vi anser att denna diskussion är komplex, men givande. Det vi finner troligt är att det är ett utbyte, vilket också är anledningen till att vi beslutade oss för att observera Bush, Cheney och Powell som företrädande staten. Statens politik förändras med deras val och presidenter, således kan staten observeras som likställd med presidenten och sittande styre. Samtidigt är det troligt att presidentens politik i sin tur styrs av en övergripande föreställning om amerikansk riktning. Vidare är det troligt att flertalet lobbyorganisationer haft påverkan på beslutsfattningen. Denna diskussion är i kortaste ordalag och är en fråga som bör hanteras i en annan uppsats.

⁸⁸ Ibid.

6 Slutsats

Avslutningsvis presenteras våra slutsatser. Vår frågeställning som uppsatsen vilar på lyder; Hur användes massförstörelsevapen som övertalningsmedel vid invasionen av Irak år 2003? Utifrån de resultat vår analys genererat anser vi att frågeställningen besvaras.

Vi anser att det via analysmodellen är tydligt hur massförstörelsevapen användes som en så kallad specialteknik för att rättfärdiga en invasion av Irak 2003. Påståenden kring massförstörelsevapen, som är extraordinära, passade dessutom in i den extraordinära säkerhetspolitiska situation som USA befann sig i efter 9/11. Det är tydligt att en koppling mellan 9/11, Irak och massförstörelsevapen existerar i källmaterialet och att talen i stort syftar till att binda samman dessa tre fenomen. Därmed landar vi i en slutsats, samt ett besvarande av frågeställningen.

Vidare har vi förhoppningen att denna uppsats även genererat extern relevans i forskningsfältet om propaganda. Vi ansluter vår forskning till de tidigare bidrag som pekat på att USA bedrev en propagandakampanj mot Irak för att övertyga sin befolkning, och världen, om att inledda krig. Därigenom anser vi att denna uppsats är ett bidrag som tillför diskussionen om propaganda, stater och dess agendor.

7 Referenser

Altheide, D. L., & Grimes, J. N. (2005). War Programming: The Propaganda Project and the Iraq War. *The Sociological Quarterly*, 46(4), 617–643.

<https://doi.org/10.1111/j.1533-8525.2005.00029.x>

BBC, Syria war: Syrian air force behind 2017 chemical attacks, OPCW finds, 2020, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-52221323> (Hämtad 240526)

Britannica, T. Editors of Encyclopaedia (2024, May 16). Iraq War. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/event/Iraq-War> (Hämtad 240526)

Britannica, T. Editors of Encyclopaedia (2024, May 20). Iran-Iraq War. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/event/Iran-Iraq-War> (Hämtad 240524)

Britannica, T. Editors of Encyclopaedia (2024, April 8). Persian Gulf War. Encyclopedia Britannica. <https://www.britannica.com/event/Persian-Gulf-War> (Hämtad 240524)

Bush, George, Kentucky, 05 Sep 2002, AP Archive, https://www.youtube.com/watch?v=HbP8HGxrgo8&ab_channel=APArchive (Hämtad 240514)

Bush, George, Cincinnati, 07 Okt 2002, <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2002/10/20021007-8.html> (Hämtad 240514)

Bush, George, Address to the nation, 17 Mar 2003, <https://www.presidency.ucsb.edu/documents/address-the-nation-iraq> (Hämtad 240514)

Bush, George, Address to the nation, 19 Mar 2003, <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2003/03/20030319-17.html> (Hämtad 240514)

Cheney, Dick, Presskonferans, 29 Aug 2002, AP Archive, https://www.youtube.com/watch?v=xPtkpH1EUag&ab_channel=APArchive (Hämtad 240514)

Cheney, Dick, Presskonferans, 10 Okt 2003, AP Archive, https://www.youtube.com/watch?v=lvLaiMVV77A&ab_channel=APArchive (Hämtad 240514)

Denscombe, Martyn. Forskningshandboken: För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna, 2018, Studentlitteratur: Lund

Franks, Tommy, Central Command Briefing, 22 Mar 2003, <https://www.c-span.org/video/?175681-1/central-command-briefing> (Hämtad 240514)

Försvarsmakten, CBRN, 2023, <https://www.forsvarsmakten.se/sv/organisation/totalforsvarets-skyddscentrum/cbrn/> (Hämtad 240526)

Förenta nationerna, Chemical weapons convention, [A/RES/52/38 T](#), 1997.

Galloway, Chris, Media jihad: What PR can learn in Islamic State's public relations masterclass, *Public Relations Review*, 42, 2016, 582-590

Hall Jamieson, Kathleen, Justifying the War in Iraq: What the Bush Administration's Uses of Evidence Reveal, *Rhetoric & Public Affairs*, 10:2, 2007, 249-273, DOI: 10.1353/rap.2007.0038

Jowett, Garth S och O'Donnell, Victoria. *Propaganda and Persuasion*, 2015, California: Sage Publications

Krasner, Barbara (red). *Historical Revisionism*, 2020, Greenhaven Publishing

Lafeber, Walter, The Bush Doctrine, *Diplomatic History* Vol. 26, No. 4, 2002, Oxford University press, pp. 543-558

Lamont, Christopher. *Research Methods in International Relations*, 2015, Sage Publications

Lasswell, Harold D. *Propaganda techniques in the world War*, 1927

Lindahl, Ylva, Landguiden, USA – Politiskt system, 2003, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/nordamerika/usa/politiskt-system/> (Hämtad 240524)

Newport, Frank, Seventy-Two Procent of Americans Support War Against Iraq, Gallup, 2003,
<https://news.gallup.com/poll/8038/seventytwo-percent-americans-support-war-against-iraq.aspx> (Hämtad 240524)

Powell, Colin, IRAQ FAILING TO DISARM, Adress to United Nations Security Council, 05 Feb 2003,
<https://georgewbushwhitehouse.archives.gov/news/releases/2003/02/20030205-1.html>
(Hämtad 240514)